

Huvudman

Avesta kommun
servicecenter@avesta.se

Beslut

Datum 2026-05-07

Dnr 2025:6167

Sida 1 (19)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Domarhagsskolan i Avesta; nu fråga om uppföljning av beslut den 30 oktober 2025

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Avesta kommun att senast **den 4 september 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande särskilt stöd, arbetet med frånvaroutredningar, utredningar om ordningsstörande beteende, språkval och dokumentation av betyg. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Avesta kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart och får inte överklagas (26 kap. 10 § och 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen).

Avesta kommun ska vidta följande åtgärder

Särskilt stöd

1. Se till att lärare anmäler till rektorn alla elever som de befarar inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. En redovisning av antalet elever som anmäls till rektorn under perioden från den 8 maj till den 1 september 2026 ska bifogas redovisningen av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).
2. Se till att rektorn skyndsamt startar en utredning om behov av särskilt stöd för de elever lärarna anmäler utifrån att de befaras att de inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Rektorn ska även starta utredningar för de elever som uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om samråd med elevhälsan bedöms uppenbart obehövt i någon utredning ska det av redovisningen till Skolinspektionen framgå orsakerna till detta. Fem av de utredningar som genomförts under perioden från den 8 maj till den 1 september

2026 ska bifogas redovisningen av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).

3. Se till att det av ett åtgärdsprogram framgår det faktiska behov av särskilt stöd som utredningen visar att eleven har och de åtgärder som enligt utredningen behövs för att tillgodose detta behov. Fem åtgärdsprogram som beslutats under perioden från den 8 maj till den 1 september 2026 ska bifogas redovisningen av vidtagna åtgärder (3 kap. 9 § skollagen).
4. Se till att beslut om anpassad studiegång utgår från ett utrett och konstaterat stödbehov och fattas i enlighet med författningarnas krav. Av beslutet om anpassad studiegång ska framgå de avvikelser som görs från den timplan, de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen samt motivering för sådana avvikelser. Av besluten ska även framgå när dessa ska följas upp och utvärderas. Fem av de beslut om anpassad studiegång som tagits under perioden från den 8 maj till den 1 september 2026 ska bifogas redovisningen av vidtagna åtgärder (3 kap. 12 § skollagen).

Arbetet med frånvaroutredningar

1. Se till att det sker samråd med elevhälsan när en frånvaroutredning görs. Fem frånvaroutredningar som genomförts under perioden från den 8 maj till den 1 september 2026 ska bifogas redovisningen av vidtagna åtgärder (7 kap. 19 a § skollagen).

Utredning om ordningsstörande beteende

1. Se till att orsaken till att en elev upprepat stör ordningen utreds. Huvudmannen ska dokumentera hur många elever som under perioden från den 8 maj till den 1 september 2026 upprepat stör ordningen. Denna dokumentation och fem genomförda utredningar med anledning av elever upprepat stört ordningen ska bifogas redovisningen av vidtagna åtgärder (5 kap. 9 § skollagen).

Språkval

1. Se till att eleverna utöver moderna språk även erbjuds att välja något av följande språk; svenska, svenska som andraspråk och engelska. Av redovisningen av vidtagna åtgärder ska det framgå hur eleverna getts dessa valmöjligheter och hur många elever som valt respektive ämne (9 kap. 6 § skolförordningen [2011:185]).

Dokumentation av betyg

1. Se till att beslut om betyg dokumenteras i enlighet med författningarnas krav. Det innebär att ändringar och rättelser av betyg i betygskatalogen ska dateras och signeras samt att det av betygskatalogen ska framgå om det är en rättelse eller om det är en ändring som är beslutad. Om ett betyg rättas eller ändras ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Betygskatalogen för vårterminen 2026 ska bifogas redovisningen av vidtagna åtgärder (3 kap. 19 och 20 §§ skollagen och 15 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog [SKOLFS 2011:123]).

Avhjälpna brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser extra studietid och tillgång till elevhälsa.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2025:6167) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2025 genomfört en tillsyn av Domarhagsskolan i som är en 7–9 skola i Avesta kommun.

Den 30 oktober 2025 beslutade Skolinspektionen att förelägga Avesta kommun att senast den 27 februari 2026 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande arbetet med anmälan och utredning om behov av särskilt stöd, beslut om åtgärdsprogram, särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång, tillgången till elevhälsa, arbetet med frånvaroutredningar samt extra studietid.

Avesta kommun har den 27 februari 2026 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet.

Skolinspektionen har genomfört intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsbesök. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat betygskataloger, åtgärdsprogram, beslut om anpassad studiegång och frånvaroutredningar. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Avesta kommun har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats. Skolinspektionen har även tagit ställning till om arbetet med utredning av ordningsstörande beteende, språkval och dokumentation av betyg vid skolan är förenligt med skolförfattningarnas krav.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmälan om behov av särskilt stöd

Skolinspektionen bedömde i beslutet den 30 oktober 2025 att ett stort antal elever hade anmälts vara i behov av särskilt stöd redan innan de börjat på Domarhagsskolan eller innan skolan gett dem extra anpassningar.

Av huvudmannens redovisning framgår att det under perioden från den 1 november 2025 till den 23 februari 2026 har inkommit 49 anmälningar om behov av särskilt stöd till rektorn. Av intervjuer med lärare framgår att lärarna lyfter de elever de anser vara i behov av särskilt stöd på arbetslagsmöten. Om arbetslaget vill gå vidare så har mentor i uppdrag att se till att eleven kommer upp på elevhälsans möte. Vidare uppger de att elever i behov av särskilt stöd även kan lyftas på ämneslagsmöten, med lilla resursteamet eller direkt med rektorn. Det sker också klassgenomgångar där alla elever tas upp. Specialläraren säger i intervju att det saknas en systematik kring uppföljning och dokumentation av extra anpassningar. Rektorn säger att när lärarna anmäler elever de anser vara i behov av särskilt stöd kan de ha gjort vissa extra anpassningar men det kan finnas saker som de behöver göra för eleven innan man kan gå vidare. Hon säger att det finns elever där lärarna behöver göra mer extra anpassningar och att det finns elever som skulle kunna nå målen om de gavs mer extra

anpassningar. Rektorn säger att hon kan behöva utmana lärarna att göra mer för att ta elever i mål. Rektorn bekräftar att rutinen med att följa upp extra anpassningar inte är implementerad. Hon säger att skolledningen, när en anmälan om behov inkommit, behöver söka upp lärarna för att få informationen om vilka extra anpassningar som prövats och vad uppföljning och utvärdering landat i. Rektorn säger vidare att processen blivit tydligare men att det fortfarande är otydligt och för svårt för lärarna att veta när de ska anmäla en elev i behov av särskilt stöd.

Utredning

Skolinspektionen bedömde i beslutet den 30 oktober 2025 att det inte i någon av utredningarna framgick att skolan kartlagt hela elevens skolsituation. Vidare bedömde Skolinspektionen att samråd med den i elevhälsan som har specialpedagogisk kompetens inte skedde i de utredningar om särskilt stöd som skolan gjorde.

Skolinspektionen har tagit del av utredningar om behov av särskilt stöd gällande 46 elever. I utredningarna står det att samråd har skett med elevhälsan. I intervju med elevhälsan säger specialläraren att hen inte samrått i någon av utredningarna. Skolan har heller inte haft någon speciallärare eller specialpedagog innan nuvarande speciallärare började jobba på skolan. Kurator och skolsköterska uppger att det är lärarna som gör utredningarna om särskilt stöd. Elevhälsan är delaktiga genom att de närvarat när eleven lyfts i ETH (elevhälsoteamet). Kurator säger att om det finns psykosociala frågeställningar kring en elev så har det funnits utredningar där hen bidragit med sin kompetens. Rektorn säger i intervju att det är professionerna inom elevhälsoteamet som gör utredningarna och lärarna är med och tar fram underlaget. Ett flertal av de utredningar Skolinspektionen granskat omfattar inte elevens hela stödbehov utifrån det som är känt om vilka ämnen eleven inte fått godkända betyg i. Det har även framkommit att utredningar lett fram till ingripande åtgärder som placering i särskild undervisningsgrupp och beslut om anpassad studiegång.

Åtgärdsprogram

Skolinspektionen bedömde i beslutet den 30 oktober 2025 att det i samtliga åtgärdsprogram inte framgick vilket särskilt stöd eleverna skulle få eller i vilken omfattning stödet skulle ges. Inte heller framgick det i samtliga åtgärdsprogram vem som skulle ansvara för genomförandet av åtgärderna eller när och av vem en uppföljning och en utvärdering skulle ske.

Skolinspektionen har tagit del av åtgärdsprogram för 49 elever. I flertalet av dessa framgår inte elevens faktiska behov av särskilt stöd som utredningen visar att eleven har och de åtgärder som enligt utredningen behövs för att tillgodose detta behov. Av de åtgärdsprogram Skolinspektionen tagit del av framgår att flertalet elever får särskilt stöd i matematik, svenska och/eller engelska. Lärare säger i intervju att tiden elever får i dessa ämnen inte alltid är tillräcklig för att eleverna ska uppfylla de betygskriterier som lägst ska uppfyllas. Vidare uppger lärare att det finns elever som har behov av särskilt stöd i andra ämnen än matematik, svenska eller engelska men som inte får detta. Representanter för elevhälsan uppger att det är lärarna som beslutar om innehållet i åtgärdsprogrammen. På frågan om specialläraren anser att utredningarna om särskilt stöd ligger till grund för vilket stöd som ges i åtgärdsprogrammet säger hen nej. Hen säger att det som framgår av åtgärdsprogrammen inte motsvarar de behov som olika elever har. Specialläraren säger att det ofta är samma åtgärder som sätts in för de flesta elever, dvs 30 minuter matematik, svenska eller engelska även om eleven har en bredare problematik i flera ämnen. Hen säger att det ofta inte går att se någon röd tråd och att det är felaktigt av skolan att fokusera endast på matematik, svenska och engelska. Vidare säger specialläraren att utvärdering av åtgärdsprogrammen sker för sällan samt att den oftast landar i samma slutsats, att åtgärdsprogrammet ska kvarstå med samma åtgärder med hänvisning till att eleven inte kommer till det stöd som erbjuds snarare än en hänvisning till en tydlig analys. Rektorn bekräftar att den röda tråden mellan utredning av särskilt stöd och åtgärdsprogram är för tunn, att det inte är en tillräcklig koppling mellan utredningen och det stöd som sätts in. Vidare säger hon att skolan har elever där det särskilda stödet inte räcker och att skolan behöver förstärka detta arbete. Hon säger också att vissa lärare behöver mer strukturstöd i bedömningsarbetet för att kunna avgöra när mer stöd än extra anpassningar behöver sättas in.

Särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång

Skolinspektionen förelade, i beslutet den 30 oktober 2025, huvudmannen att se till att beslut om anpassad studiegång och beslut om enskild undervisning eller placering i särskild undervisningsgrupp utgår från ett utrett och konstaterat stödbehov och fattas i enlighet med författningarnas krav. Det framgick inte av samtliga beslut om anpassad studiegång vilka avvikelser från timplanen som gjordes.

Under perioden från den 1 november 2025 till den 20 februari 2026 har rektorn fattat ett (1) beslut om särskild undervisningsgrupp. För denna elev har en utredning om särskilt stöd gjorts. Av beslutet framgår behovet av särskilt stöd, hur det ska tillgodoses och motivering för vilka särskilda skäl

som finns för placeringen. Av beslutet om särskild undervisningsgrupp framgår när det ska följas upp och utvärderas.

På skolan har 25 elever anpassad studiegång. Skolinspektionen har tagit del av sex beslut om anpassad studiegång fattade under perioden från den 1 november 2025 till den 20 februari 2026. Besluten är formulerade på olika sätt, i några beskrivs vilka ämnen eleven ska läsa och i andra vilka ämnen eleven inte ska läsa. Det framgår inte i alla beslut vilken omfattning i tid som tas bort i de olika ämnena. I fyra av de sex besluten finns datum för när beslutet ska följas upp. Ett av besluten ska följas upp "kontinuerligt" och i ett finns inget datum för uppföljning eller utvärdering. Tre av eleverna har haft särskilt stöd innan beslutet om anpassad studiegång fattades. Detta särskilda stöd har i alla tre fall handlat om att eleven ska få extra tid i något av ämnena matematik, svenska eller engelska i 30–40 minuter per vecka.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygsriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att eleven är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 7 § skollagen).

I förarbetena till skollagen anges att i den specialpedagogiska yrkesrollen ligger att göra pedagogiska utredningar på såväl organisations-, grupp- som individnivå samt att upprätta och praktiskt arbeta med åtgärdsprogram i samverkan med andra aktörer. Specialpedagogen eller specialläraren kan bland annat bistå rektorn eller läraren i bedömningen av om en elevs behov av stöd kan tillgodoses genom stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen eller om det krävs särskilt stöd. Specialpedagogisk kompetens bör därför tillvaratas i utredningen av en elevs behov av särskilt stöd genom samråd med elevhälsan. Regeringen anser att det endast i undantagsfall bör kunna anses vara uppenbart obehövt att i en utredning om särskilt stöd samråda med den del av elevhälsan som har specialpedagogisk kompetens (prop. 2013/14:160 s. 25).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet bland annat innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller i form av anpassad studiegång. Om en utredning enligt 3 kap. 7 § skollagen visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

För en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas (3 kap. 10 § skollagen).

Om det finns särskilda skäl, får ett beslut om åtgärdsprogram för en elev i grundskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till (3 kap. 11 § skollagen).

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut om åtgärdsprogram innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen (3 kap. 12 § skollagen).

Beslutet om anpassad studiegång ska föregås av noggranna överväganden, eftersom det kan innebära att eleven lämnar grundskolan utan fullständig utbildning. Elev och vårdnadshavare måste därför få information om vad ett beslut om anpassad studiegång kan innebära för elevens möjligheter att studera vidare och deras synpunkter ska inhämtas och beaktas i bedömningen (prop. 2009/10:165, s. 293).

Skolinspektionens bedömning

Anmälan om behov av särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att det fortfarande finns brister i skolans arbete med att anmäla elever för utredning av behov av särskilt stöd. Visserligen gör lärarna många anmälningar om behov av särskilt stöd men av

utredningen framgår att rutinen kring uppföljning och utvärdering av de extra anpassningarna inte är tillräckligt förankrad hos lärarna. Det är härigenom otydligt och svårt för lärarna att veta när de ska anmäla en elev i behov av särskilt stöd. Av skollagen framgår att om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Att det inte är säkerställt att lärarna vet när och om de ska anmäla en elev är en brist.

Utredning

Skolinspektionen bedömer att det fortfarande finns brister i skolans arbete med utredning om behov av särskilt stöd. Visserligen gör skolan utredningar om särskilt stöd när en anmälan inkommit, men dessa görs främst av lärare och mentorer. Av utredningen framgår att utredningarna om särskilt stöd inte alltid sker i samråd med elevhälsan och aldrig i samråd med specialpedagogisk kompetens. Av skollagen framgår att samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövt. Av förarbeten till bestämmelsen framgår att det endast i undantagsfall bör kunna anses vara uppenbart obehövt att i en utredning om särskilt stöd samråda med den del av elevhälsan som har specialpedagogisk kompetens. Det har inte framkommit omständigheter som talar för att det skulle vara uppenbart obehövt att samråda med elevhälsans specialpedagogiska kompetens. Det har istället framkommit att ett flertal av utredningarna inte omfattar elevens hela stödbehov utifrån det som är känt om vilka ämnen eleven inte fått godkända betyg i. Då flera av utredningarna inte återspeglar elevens hela stödbehov kan det inte ha varit uppenbart obehövt att samråda med elevhälsans specialpedagogiska kompetens. Det har även framkommit att utredningar lett fram till ingripande åtgärder som placering i särskild undervisningsgrupp och beslut om anpassad studiegång. Vid ingripande åtgärder är det inte uppenbart obehövt att samråd sker med elevhälsans specialpedagogiska kompetens. Att samråd inte sker med elevhälsans specialpedagogiska kompetens är en brist.

Åtgärdsprogram

Skolinspektionen bedömer att det fortfarande finns brister i skolans arbete med åtgärdsprogram. Av utredningen framgår att åtgärdsprogrammen inte motsvarar de behov som olika elever har. De åtgärder som sätts in utgår inte ifrån det som är känt om vilka ämnen eleven inte fått godkända betyg i. Åtgärderna som sätts in är nästan uteslutande stöd i ämnena matematik, svenska, svenska som andraspråk och engelska, oavsett vilka svårigheter

eleven har. Omfattningen av stödet eleverna får är också detsamma i nästan samtliga åtgärdsprogram. Av skollagen framgår att åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet som framkommit i utredningen om särskilt stöd framgå och hur det ska tillgodoses. Att åtgärderna som sätts in inte är tydligt kopplade till den enskilda elevens behov är en brist.

Särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång

Skolinspektionen bedömer att det av beslutet om särskild undervisningsgrupp framgår elevens behov av särskilt stöd, hur det ska tillgodoses och motivering av vilka särskilda skäl som finns för placeringen samt när det ska följas upp och utvärderas. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Skolinspektionen bedömer dock att det fortfarande finns brister i arbetet med anpassad studiegång och den tillhörande dokumentationen. Av utredningen framgår att skolan innan en anpassad studiegång beslutats endast i några fall provat annat särskilt stöd för eleverna. Vidare framgår det inte tillräckligt tydligt vilka ämnen som eleven inte kommer att läsa och därmed inte heller hur mycket undervisningstid som försvinner för eleven utifrån skolans timplan. Det framgår inte heller i samtliga beslut när en uppföljning och en utvärdering kommer att ske.

Av skollagen framgår att om det särskilda stödet inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar får ett beslut om åtgärdsprogram innebära avvikelser från timplanen samt ämnen och mål. Den anpassade studiegången ska utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Av förarbeten framgår att beslutet om anpassad studiegång ska föregås av noggranna överväganden, eftersom det kan innebära att eleven lämnar grundskolan utan fullständig utbildning.

Ett beslut om anpassad studiegång är ett mycket ingripande beslut som kan innebära att eleven lämnar skolan utan fullständig utbildning och utan behörighet till gymnasieskolans nationella program. Därför är ett beslut om anpassad studiegång aktuellt först om det särskilda stödet inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar. Det vill säga först efter det att andra särskilda stödåtgärder provats. Av utredningen framgår att endast vissa elever haft andra mindre ingripande särskilda stödåtgärder innan rektorn beslutade om anpassad studiegång för dessas elever. För andra elever har rektorn fattat beslut om anpassad studiegång utan att mindre ingripande särskilda stödåtgärder provats. Detta är en brist.

Att det av samtliga beslut om anpassad studiegång inte framgår hur mycket tid som tagits bort för eleven i de olika ämnena medför att det inte framgår

hur stora avvikelser som gjorts från timplanen samt ämnen och mål. Detta försvårar för eleven att återgå till att läsa samtliga ämnen. Detta är en brist.

Ett beslut om anpassad studiegång är en mycket ingripande åtgärd och det är viktigt att anpassningen av elevens studiegång inte är mer omfattande än nödvändigt. Vidare är det viktigt att hela tiden sträva efter att eleven ska återgå till att läsa samtliga ämnen. Det är därför nödvändigt att en frekvent uppföljning och utvärdering av beslutet sker. Att det inte framgår i samtliga beslut när en uppföljning och en utvärdering kommer att ske är en brist.

Arbetet med frånvaroutredningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslutet den 30 oktober 2025 att det var en brist att huvudmannen inte informerades när en frånvaroutredning startats.

Huvudmannen har i redovisningen förklarat att denna brist är åtgärdad genom att frånvaroutredningarna nu genomförs i ett nytt ärendesystem där huvudmannen automatiskt får kännedom om att en utredning är startad. Rektorn bekräftar att rutinen fungerar tillfredsställande men att den som startar en utredning i ärendesystemet behöver kryssa i att huvudmannen ska få kännedom för att så ska ske.

I redovisningen har huvudmannen bifogat 35 frånvaroutredningar. I flertalet av dessa framgår att samråd har skett med elev och elevens vårdnadshavare. Det framgår dock inte att samråd har skett med elevhälsan. Representanter för elevhälsan säger att de främst är mentorerna som gör frånvaroutredningarna. Kuratorn berättar att hen varit delaktig i två av utredningarna och skolsköterskan uppger att hen varit delaktig i en. En av representanterna säger att göra frånvaroutredningar är en ny företeelse på skolan. Rektorn säger att kommunen infört en ny rutin gällande frånvaro där det ska ske fyra mätperioder. Vid högre frånvaro ska en större grupp titta på ärendet och då ska elevhälsan vara med. Även den centrala elevhälsan kan bli inkopplad. Rektorn bekräftar att elevhälsan inte varit med i skrivandet av frånvaroutredningarna men säger att de närvarat vid elevhälsomöten och då kunnat ha synpunkter.

Rättslig reglering

Om en elev har upprepade eller längre frånvaro från verksamheten i grundskolan ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens

vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § skollagen är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen (7 kap. 19 a § skollagen).

Av förarbeten till skollagen framgår att utredningen av orsakerna till frånvaron syftar till att uppmärksamma de orsaker som kan finnas för en elevs frånvaro. En systematisk utredning av orsakerna ligger sedan till grund för de åtgärder som vidtas för att eleven ska delta i den obligatoriska verksamheten. Orsakerna till en elevs frånvaro ska utredas i samråd med den berörda eleven och elevens vårdnadshavare. Barn har rätt att komma till tals i ärenden som rör dem och deras åsikt är väsentlig för att kunna bedöma vilken insats som är bäst för barnet. Det är därmed viktigt att både eleven och elevens vårdnadshavare medverkar i utredningen för att skolan ska få en bild av elevens hela situation och för att kunna sätta in lämpliga åtgärder. Detta samråd kan ta sig olika former och genomföras på olika sätt beroende på vad som är lämpligt i det enskilda fallet. I många fall kan det innebära ett nära samarbete. I andra fall kan det mer vara fråga om att vårdnadshavare informeras om olika steg i processen och ges möjlighet att komma med synpunkter. Det är även viktigt att tillvarata den kompetens och kunskap som elevhälsan kan bidra med i utredningen. Regeringen delar därför utredningens ståndpunkt att en utredning om en elevs frånvaro ska genomföras i samråd med elevhälsan. Utredningen föreslår dock att samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövt. Genom den ändring av utredningens förslag som regeringen föreslår, det vill säga att en utredning inte ska genomföras om det är obehövt, menar regeringen att det inte finns något behov av ett motsvarande undantag för samråd med elevhälsan. Frågan om hur omfattande en utredning av frånvaro behöver vara måste avgöras i det enskilda fallet. I vissa fall kan det räcka med en enklare utredning. Eftersom varje elevs förutsättningar är olika och orsakerna till frånvaro är mångfacetterade krävs det i andra fall en mer omfattande utredning av vad som har orsakat frånvaron för den enskilde eleven. Detta förutsätter att både skolpersonal och personal inom elevhälsan har kunskap om riskfaktorer för frånvaro, om upptäckt och åtgärder samt kännedom om beprövad erfarenhet och forskning om frånvaro. Den nya bestämmelsen föreslås inte innehålla några detaljerade krav på hur utredningen om frånvaro ska genomföras (prop. 2017/18:182 s. 57 ff).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att utreda elevers frånvaro.

Av utredningen framgår visserligen att huvudmannen informeras när en utredning om en elevs frånvaro har inletts. Av utredningen framgår dock att enligt elevhälsan sker samråd med elevhälsan endast i ett fåtal utredningar. Enligt rektorn har elevhälsan närvarat vid elevhälsomöten och då kunnat ha synpunkter på utredningarna om frånvaro.

Av skollagen framgår att om en elev har upprepat eller längre frånvaro ska rektorn se till att frånvaron skyndsamt utreds. I utredningen ska samråd ske med bland annat elevhälsan.

Av förarbeten framgår att det inte finns några detaljerade krav på hur utredningen om frånvaro ska genomföras. Det framgår också att samråd ska ske med både eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. För samrådet med vårdnadshavarna lyfts att samrådet kan ta sig olika former och genomföras på olika sätt beroende på vad som är lämpligt i det enskilda fallet. För samrådet med elevhälsan lyfts att samrådet med elevhälsan i det ursprungliga förslaget till bestämmelsen skulle ske om det inte var uppenbart obehövligt. Bestämmelsen utformades dock inte på det sättet. Istället ska en elevs frånvaro utredas om det inte är obehövligt. Med denna utformning ansågs det inte finnas något behov av ett undantag för samråd med elevhälsan.

Enligt rektorn har samråd med elevhälsan skett i och med att elevhälsan haft möjlighet att lämna synpunkter på frånvaroutredningar. Denna form av samråd lyfts i förarbetena som tillräcklig i vissa fall vad gäller samråd med elevens vårdnadshavare. För samrådet med elevhälsan finns inte motsvarande skrivelser. Istället betonas vikten av att tillvarata den kompetens och kunskap som elevhälsan kan bidra med i utredningen. Enligt elevhälsan har samråd med dem bara skett i ett fåtal av de frånvaroutredningar som genomförts. Utifrån detta bedömer Skolinspektionen att samråd med elevhälsan inte skett i alla utredningar av elevers frånvaro. Detta är en brist.

Utredning om ordningsstörande beteende

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har begärt att få ta del av skolans samtliga utredningar om ordningsstörande beteende. Av den inskickade dokumentationen och av intervjuer framgår att skolan inte gör några utredningar om ordningsstörande beteende.

Lärare berättar i intervjuer att det finns elever som upprepat stör ordningen i klassrummet. Lärare säger att de dokumenterar i skolans journalsystem när en elev stör ordningen eller uppträder olämpligt. Lärare säger att de även kontaktar vårdnadshavarna när en elev haft ett olämpligt

beteende vilket också dokumenteras i journalsystemet. Rektorn uppger att det inte inkommit så många anmälningar om ordningsstörande beteende från lärarna. Hon säger att ordningsstörande beteende ofta blir uppmärksammade i de kränkingsanmälningar som görs. Rektorn säger i intervju att det gjorts tre utredningar om ordningsstörande beteende. Skolinspektionen har i en kompletterande uppgift tagit del av dessa. Av dokumentationen som inkommit framgår att skolan för de tre eleverna vidtagit disciplinära åtgärder genom att utfärda skriftliga varningar samt för två av eleverna utrett deras behov av särskilt stöd.

Rättslig reglering

Om en elev i grundskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. Vidare ska rektorn, med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning om ordningsstörande beteende, se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende (5 kap. 9–10 §§ skollagen).

Efter en utredning enligt 5 kap. 9 § skollagen får rektorn besluta att tilldela eleven en skriftlig varning. En sådan varning ska innehålla information om vilka åtgärder som kan komma att vidtas om eleven inte ändrar sitt beteende. Elevens vårdnadshavare ska informeras om rektorns beslut (5 kap. 11 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Avesta kommun inte fullföljer sin skyldighet att säkerställa att ordningsstörande beteende utreds vid Domarhagsskolan. Av utredningen framgår att lärarna förvisso dokumenterar när en elev stör ordningen och att detta kan leda till bland annat en skriftlig varning. Dock startas inte någon utredning i syfte att ta reda på orsakerna till varför eleven stör. Detta i sin tur leder till att åtgärder som skulle kunna bidra till att eleven upphör med sig ordningsstörande beteende inte genomförs eller inte blir tillräckligt träffsäkra. Av skollagen framgår att om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen, ska rektorn se till att saken utreds, och med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning om ordningsstörande beteende, se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende. Det är viktigt att skolan startar utredningar om ordningsstörande beteende för att utreda orsaken till beteendet och att sätta in åtgärder för att elevens ordningsstörande beteende ska upphöra. Det kan vara särskilda stödåtgärder eller disciplinära åtgärder. Att skolan inte genomför utredningar om ordningsstörande beteende är en brist.

Språkval

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Rektor uppger i intervju med Skolinspektionen att skolan inte erbjuder eleverna att läsa svenska, svenska som andraspråk eller engelska istället för att läsa moderna språk. Språken som erbjuds är spanska och tyska.

Rättslig reglering

Undervisningen ska bland annat omfatta moderna språk som ska erbjudas varje elev inom ramen för språkval (10 kap. 4 § skollagen).

Huvudmannen ska som språkval erbjuda minst två av språken franska, spanska och tyska. En elev får i stället för ett språk som erbjudits välja något av följande språk som språkval: det språk som eleven ska erbjudas modersmålsundervisning i, svenska eller svenska som andraspråk under förutsättning att eleven i övrigt får undervisning i svenska eller svenska som andraspråk, engelska, eller teckenspråk (9 kap. 5 och 6 §§ skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framgår att eleverna inte har möjlighet att välja andra språk än spanska och tyska inom språkval. Av skolförordningen framgår att eleverna ska ges möjlighet att istället för moderna språk välja svenska, svenska som andraspråk eller engelska. Att skolan inte erbjuder eleverna att läsa svenska, svenska som andraspråk eller engelska istället för att välja ett modernt språk är en brist.

Dokumentation av betyg

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen har inkommit med betygs kataloger gällande höstterminen 2025. För flera klasser finns två olika kataloger, i dessa har korrigeringar gjorts. Det framgår inte anledningen till korrigeringarna, vem som gjort dem eller när dessa är gjorda. Exempelvis står i ett par kataloger att en markering betyder att en elev inte ska ha det streck som eleven först fått, men det står inte vem som gjort korrigeringen eller vilket datum det skett. På andra kataloger står "ändring av betyg" och "satt betyg efter deadline" men inte heller på dessa står något datum för när korrigeringen är gjord.

Rättslig reglering

Betygskatalogen ska utformas så att den skyddas mot förlust och olovlig ändring samt så att dokumentets äkthet över tiden kan säkerställas. Skolenheten ska ha rutiner för att säkerställa att samtliga beslut om betyg i betygskatalogen har fattats av den eller de som enligt 3 kap. 16 § skollagen ska besluta om betyg (3 och 4 §§ Skolverkets föreskrifter om betygskatalog).

Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur. En datering och en signatur får omfatta flera uppgifter under förutsättning att det är tydligt vilka betygsuppgifter som dateringen och signaturen avser (7 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog).

Ett betyg som innehåller en uppenbar oriktighet till följd av ett skrivfel eller liknande förbiseende får rättas av rektorn. Innan rättelse görs ska rektorn ge eleven och elevens vårdnadshavare tillfälle att yttra sig, om det inte är obehövt. Vid rättelse ska ett nytt skriftligt betyg utfärdas och den oriktiga betygshandlingen om möjligt förstöras (3 kap. 19 § skollagen).

Finner den eller de som har fattat ett beslut om betyg att beslutet är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning, ska denne eller dessa ändra beslutet, om det kan ske snabbt och enkelt. En sådan ändring får inte innebära att betyget sänks. En ändring ska göras av rektorn om den som har fattat det ursprungliga beslutet inte längre är anställd av huvudmannen eller är förhindrad på grund av något annat liknande skäl, det ursprungliga beslutet har fattats av flera personer och någon eller några av dem inte längre är anställda av huvudmannen eller är förhindrade på grund av något annat liknande skäl, eller det ursprungliga beslutet har fattats av flera personer och dessa inte kan enas (3 kap. 20 § skollagen).

Rättelser och ändringar ska anges i betygskatalogen. Om ett betyg rättas eller ändras ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Rättelser och ändringar ska dateras och signeras på samma sätt som anges i 7 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog. En datering och en signatur av rättelser och ändringar får inte omfatta flera betygsuppgifter. Det ska framgå av betygskatalogen om det är en rättelse eller ändring som är beslutad (15 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister inom området dokumentation i betygskatalog. Av utredningen framgår att flera betyg i betygskatalogen för höstterminen 2025 har korrigerats utan att det framgår om det handlar om en ändring eller en rättelse. Av en korrigering

framgår dock att det är en ändring. I samtliga fall framgår inte vem som gjort korrigeringen eller när denna gjorts. Av Skolverkets föreskrifter om betygs katalog framgår att om ett betyg rättas eller ändras ska det framgå av betygs katalogen om det är en rättelse eller ändring som är beslutad. Det ska även framgå vem som ändrat eller rättat betyget genom att korrigeringen signeras och dateras. Betygs katalogen ska utformas så att den skyddas mot olovlig ändring och så att dokumentets äkthet över tid kan säkerställas. Att det inte går att utläsa av betygs katalogen om korrigeringarna är ändringar eller rättelser samt att det inte heller går att utläsa vem som gjort korrigeringarna och när de gjorts är en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Avesta kommuns verksamhet vid Domarhagsskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller särskilt stöd, tillgång till elevhälsa, arbetet med frånvaroutredningar, utredningar om ordningsstörande beteende, språkval och dokumentation av betyg. Det finns därför skäl att förelägga Avesta kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Avhjälpta brister

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen förelade, i beslutet den 30 oktober 2025, Avesta kommun att se till att alla elever i årskurs 7–9 erbjuds att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid.

Av intervjuer med lärare och rektorn samt av granskning av elevscheman framgår att skolan erbjuder extra studietid vid flera tillfällen i veckan i anslutning till skoldagen. Samtliga elever erbjuds 210 minuter per vecka, flera klasser erbjuds ytterligare 65 minuter. Lärare berättar att tiden är frivillig och att eleverna kan få stöd i samtliga ämnen. Elever säger i intervju att de är medvetna om att de har möjlighet att gå på extra studietid men alla är inte medvetna om att de kan få stöd i samtliga ämnen.

Rättslig reglering

Elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör (10 kap. 5 a § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Tillgång till elevhälsa**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

I beslutet den 30 oktober 2025 bedömde Skolinspektionen att det var en brist att det på skolan inte fanns någon personal med specialpedagogisk kompetens.

Vid tillfället för tillsynsbesöket har rektorn skrivit avtal med en specialpedagogisk konsult. Avtalet gällde först sju dagar men förlängdes under besöksdagarna i ytterligare fem veckor. Huvudmannen har den 4 maj 2026 inkommit med kompletterande uppgifter där det framgår att speciallärarens konsultuppdrag förlängts till den 17 maj 2026 och kommer från den 18 maj 2026 att övergå till en tillsvidaretjänst om 100 procent.

Rättslig reglering

För eleverna i grundskolan ska det finnas tillgång till elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal. Elevhälsan ska vara en del av skolans kvalitetsarbete. Vid behov ska elevhälsan samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten. För medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog eller speciallärare (2 kap. 25 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

2026-05-07

X Joakim Öberg

Joakim Öberg

beslutsfattare

Signerat av: Joakim Roeraade Öberg

2026-05-07

X Terese Westin

Terese Westin

utredare

Signerat av: Terése Westin